

Škroplilni program za oljke v letu 2024

Varstveni ukrep	Čas	Razvojna faza rastline	Škodljivi organizem	Registrirano sredstvo za varstvo rastlin	Opomba
Pred pomladansko škropljenje	Marec, april, začetek maja	BBCH 02-33 (od nabrekanja brstov do razvoja poganjkov)	pavje oko oljkova siva pegavost	Cuprablau-Z 35 WG* Cuprablau-Z 35 WP* Cuprablau Z 50 WP Nordox 75 WG Serenade ASO Taegro Syllit 400 SC Nativo 75 WG Score 250 EC	Škropimo ob prisotnosti bolezni oziroma preventivno po končani rezi, pri čemer razkužimo nastale rane. *sredstvi registrirani za uporabo proti oljkovi sivi pegavosti
Pavje oko: Bolezenska znamenja: Gliva se po večini razvije na zgornjih straneh listov, kjer se pojavijo okrogle pege s premerom do deset milimetrov. Te so lahko od rjavozelene do sivkasto obarvane, se postopoma razširijo in se obdajo z rumenkastim obročem. Okrogli madeži sivkaste barve na listih, ki se kasneje razširijo in jih obda rumenkast obroč. Končno postane sredina madeža rumenkasta, koncentrična cona pa ostane siva. Madeži se lahko pojavljajo tudi na pecljih in plodovih. Ob močnem napadu listi odpadejo, kar ima negativne posledice na pridelek v naslednjem letu. Bolezen se pojavlja v vlažnem vremenu zgodaj spomladi in jeseni v nižje ležečih, slabo prevetrenih oljčnikih. Zaradi občutljivosti na nekatere druge glivične bolezni (oljkova siva pegavost, oljkova sajavost) in bakterijska obolenja (oljkov rak) priporočljivo, da se prva škropljenja opravi z bakrenimi pripravki.					
Škropljenje proti oljkovem kaparju	sredina maja	BBCH 53 - 57 (cvetni venec se zeleno obarva)	oljkov kapar	Ovitex*	20 l/ha ali 2x 10 l/ha *manjša uporaba
Škropljenje proti pršicam šiškaricam	maja	BBCH 53 - 57 (cvetni venec se zeleno obarva) BBCH 31-60 ko poganjki dosežejo 10 % končne velikosti, do faze, ko so prvi cvetovi odprti) BBCH 31- 81 od razvojne faze, ko poganjki dosežejo 10% končne velikosti, do faze začetka obarvanja plodov	pršica šiškarica	Ovitex* Thiovit Jet* Pepelin WG*	20 l/ha ali 2x 10 l/ha 0,2 do 0,5 % koncentraciji ob porabi 800 do 1000 L vode na ha (8-10 L vode na 100 m ²). Največji dovoljeni odmerek je 4 kg/ha (40 g/100 m ²). S sredstvom lahko na istem zemljišču tretirate največ 1x v rastni dobi. 2 - 4 kg/ha pri porabi vode 500 - 1000 L/ha. S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretirat največ 6 x v eni rastni sezoni v 7 do 14 dnevnem presledku. *manjša uporaba
Škropljenje proti oljčnemu molju	druga polovica maja	BBCH 55-61 (razvoj socvetij do začetka cvetenja)	oljčni molj	Lepinox plus Agree WG	V začetku cvetenja, po potrebi se zatiranje ponovi po 7 do 10 dneh
škropljenje proti oljkovi sivi pegavosti v primeru deževne pomladi	junij	BBCH 69-79 (konec cvetenja do razvoja plodov)	oljkova siva pegavost	Cuprablau-Z 35 WG Cuprablau-Z 35 WP	
Škropljenje proti plodovemu rodu oljčnega molja	druga polovica junija	BBCH 69-79 (konec cvetenja do razvoja plodov)	oljčni molj	Delegate 250 WG	V nasadih, kjer oljčni molj redno povzroča večjo škodo
Oljčni molj: letno ima tri rodove. Rod, ki objeda cvetove; rod ki poškoduje koščico ploda in tretji, ki poškoduje list. Največjo škodo povzroči drugi rod, ličinke katerega se zavrtajo v koščico oljke zaradi česar poškodovani plodovi jeseni odpadejo. Škodljivca se spremlja s feromonskimi vabami. Škropimo po napovedih opazovalno napovedovalne službe. Oljkova siva pegavost: Na spodnji strani listov se najprej pojavijo svinčeno sivi nepravilni madeži. Pri blažji okužbi so bolezenska znamenja zelo podobni blagi sajavosti. Kasneje listi porumenijo in odpadejo.					

Ukrepanje proti oljčni muhi	Od konca junija do začetka oktobra	BBCH 70 - 85 (od trdenja koščice do zorenja plodov)	olja muha	Asset five Decis 2,5 EC GF 120 Exirel + proteinska vaba Naturalis Mospilan 20 SG ¹Flypack dacus trap ²Eco-trap ³ Decis trap oljna muha Invelope white protect* Surround WP*	Kontaktni insekticid Največ 3x v eni rastni sezoni, v razmaku 7 dni Kontaktni insekticid deluje proti odraslim žuželkam Zastrupljena vaba Pri uporabi sredstva na oljkah je obvezna uporaba beljakovinske vabe. Eko pripravek na osnovi entomopatogene glive Delno kurativno delovanje proti ličinkam L1 stadija. Registriran tudi za uporabo proti marmorirani smrdljivki 55 – 100 vab/ha 100 vab/ha2, največ 2x v rastni dobi od 50 do največ 100 vab na ha, odvisno od pričakovane stopnje napada oljne muhe 2 do 5 škropljenj, ¹ Vabe se namešča po cvetenju oljk, 15 dni pred pričetkom odlaganja jajčec (pred olesenitvijo koščic plodov) oziroma v skladu z napovedjo opazovalno-napovedovalne službe za varstvo rastlin. Vabe se namesti na južno oziroma jugo-zahodno stran krošenj, na višini od 1,5 do 2,0 m nad tlemi. ² Vaba ECO-TRAP se obesi pred pojavom prve generacije oljne muhe, to je predvidoma konec junija ali v začetku julija Ponovno se obešajo pred pojavom druge generacije oljne muhe, predvidoma konec avgusta ali septembra. Vabe delujejo do 6 mesecev. Vabe naj ostanejo nameščene do obiranja plodov ne glede na to, pred katero generacijo oljne muhe so bile nameščene. Sredstvo ECO-TRAP se lahko v eni rastni dobi uporablja na istem zemljišču največ dvakrat. ³ Vabe se namešča po cvetenju oljk, ob prvem naletu muh, oziroma v skladu z napovedjo opazovalno-napovedovalne službe za varstvo rastlin. Vabe se namesti na južno oziroma jugo-zahodno stran krošenj, na višini od 1,5 do 2,0 m nad tlemi. *osnovna snov za varstvo rastlin
Oljna muha je ključna in najpomembnejša škodljivka oljk. Pri nas ima navadno tri rodove. Skodo povzročajo breznoge ličinke muhe, imenovane tudi žerke, ki se prehranjujejo v plodu oljke. Slednje se razvijejo preko treh razvojnih stopenj. Tretji fazi žerke sledi buba, ki je umazano bele do rumene barve in dolga do 4 mm. Iz bube se razvije odrasla žuželka, ki zapusti poškodovano oljko. Poškodovani plodovi negativno vplivajo na kakovost oljnega olja. V primeru močnejše napadenosti plodovi odpadejo. Pred škodljivko izvajamo posredne in neposredne (uporaba sredstev za varstvo rastlin) načine varstva. Priporočljiva je kombinacija različnih načinov. Med posrednimi načini varstva je najpogostejša uporaba različnih vab za množičen ulov odraslih žuželk. Na muho imajo stransko delovanje tudi pripravki na osnovi bakra, ki delujejo odvrčalno. Poleg bakrovih pripravkov imajo odvrčalno delovanje tudi sredstva na osnovi kaolina. Ob škropljenju z omenjenimi sredstvi se plodovi obarvajo belo, zaradi kaolinske prevleke pa je oteženo odlaganje jajčec. Oljna muha je najpomembnejši škodljivec oljk, ki zlasti v letih z deževnim poletjem in ob neustreznem varstvu privede tudi do popolnega izpada letine. Zato ima pri njenem zatiranju pomembno vlogo spremljanje njene populacije ter skrbno izvajanje posrednih ter neposrednih načinov varstva.					

Škropljenje proti marmorirani smrdljivki	Od konca junija do oktobra	Tretira se v fenološki fazi od razvoja plodu do njegove zrelosti (BBCH 71-88).	marmorirana smrdljivka	Asset five Mospilan 20 SG	Ukrepamo, ob večjem pojavu škodljivega organizma. Od konca cvetenja spremljamo pojav marmorirane smrdljivke v oljčnikih *manjša uporaba.
Škropljenje proti oljkovem kaparju	Od sredine julija in v avgustu	BBCH 75 - 82 (od razvoja do zorenja plodov)	oljkov kapar	Ovitex	Ukrepamo, če je kapar prisoten. Prag škodljivosti poleti znaša v povprečju 5-10 ličink na list pri pregledu sto listov
Škropljenje proti oljkovi vešči	Od konca junija do začetka oktobra	BBCH 75 - 85 (od razvoja do zorenja plodov)	oljkova vešča	Lepinox plus Agree WG	Tretira se v času izleganja jajčec oziroma v fazi mladih ličink (prva in druga stopnja razvoja). Po potrebi se tretiranje ponovi čez 7 – 10 dni
Marmorirana smrdljivka: ličinke in odrasle stenice povzročajo vbode na plodovih oljk. Oljkov kapar: Ščitki v obliki polovice poprovega zrna z vzorcem v obliki črke H. Neposredno škodo povzroča, ko iz sitastih cevi (floema) sesa rastlinske sokove in obenem v rastlino vnaša toksične encime. Navadno je pomembnejša posredna škoda, ki jo škodljivec povzroča z obilnim izločanjem medene rose, na katero se naselijo glive sajavosti. Oljkova vešča: Odrasla žuželka je nočni metulj z belimi krili z bisemimi prelivi. Škodo povzročajo gosenice, ki se prehranjujejo večinoma z listi in izjemoma tudi s plodovi predvsem namiznih sort. Največjo škodo povzročijo z objedanjem lističev na mladih poganjkih, ki jih značilno zapredujejo. Mlade lističe lahko obgrizejo v celoti, medtem, ko pri starejših listih ostanejo le žile. Izjemoma lahko objedajo tudi plodove.					
Škropljenje proti pavjemu očesu	Konec avgusta ali začetek septembra	BBCH 75 - 81 (od razvoja do začetka zorenja plodov) BBCH 71 - 89 od razvojne faze začetka razvoja plodov, velikost plodu je približno 10% končne velikosti, do faze obiranja	pavje oko	Cuprblau-Z 35 WG Cuprblau-Z 35 WP Nordox 75 WG Serenade ASO Taegro Score 250 EC Microthiol SC*	Bakrena sredstva deluje tudi proti oljčnemu raku, sajavosti in odvračalno proti oljčni muhi. Uporaba na istem zemljišču je dovoljena največ 4 krat v eni rastni dobi *manjša uporaba
Škropljenje proti pavjemu očesu	Oktobra in novembra, po obiranju oljk	BBCH 92 (staranje in odpadanje plodov)	pavje oko	Cuprblau-Z 35 WP Cuprblau Z 35 WG Nordox 75 WG Syllit 400 SC Nativo 75 WG Score 250 EC	Škropljenje z bakrovimi pripravki moramo izvesti v karseda toplem in suhem vremenu. Ob povečani vlažnosti in nizkih temperaturah lahko uporaba bakrovih pripravkov povzroči pojav fitotoksičnosti. Škropimo, če je bolezen prisotna. Posebno pomembno v primeru nadpovprečno toplega in vlažnega jesensko- zimskega obdobja.

Zeleno obarvana sredstva za varstvo rastlin dovoljena v ekološki pridelavi oljk

Povzeto po seznamu registriranih fitofarmaceutskih sredstev na dan 4.4.2024 (<http://spletni2.furs.gov.si/FFS/REGSR/index.htm>). Pred uporaba pripravkov za varstvo rastlin pozorno preberite navodila za uporabo in dosledno upoštevajte opozorila o varovanju okolja.